

УДК 004.422.636.7(043.2)

**СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕМАТИЧНИХ ТАБЛИЦЬ У
ТЕРМІНОЛОГІЧНО-ПОНЯТІЙНОМУ ФОРМАТІ
НА ТЕМУ «МУЛЬТИМЕДІА І МЕРЕЖІ»**

Мелешко М.А., к.т.н., професор, **Ракицький В.А.**, асистент
Національний авіаційний університет, Київ

***Анотація.** Наведені результати аналізу та практичного використання таблиць у термінологічно-понятійному форматі як один із варіантів вивчення та опрацювання матеріалів інформаційних джерел за тематикою «Мультимедіа та мережі» з метою коректного, з позиції фахової фразеології, створення освітньо-наукових ресурсів для оприлюднення в друкованих та електронних виданнях. Такий підхід має підвищити мотиваційну самостійність здобувачів, навчить їх створювати фахові ресурси зі схемами й*

таблицями, аналізувати, робити висновки, закріплювати й поглиблювати здобуті знання, мінімізуючи факт привласнення авторства на чужий твір без відповідного посилання.

Ключові слова: терміни, понятійні визначення, мультимедіа, мережі, розподілені системи та мережі, клієнт-сервер.

В процесі підготовки до участі в науково-практичній конференції нами поставлена задача вибору теми предмету дослідження, яка дає орієнтири ефективного аналізу інформаційних ресурсів та використання їх для подальших власних досліджень по створенню навчально-наукових продуктів на тему «Мультимедіа та мережі».

В результаті пошуку та аналізу інформаційних джерел за обраною тематикою [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7], визначена доцільність, як один із етапів проведення наукових досліджень на основі виокремлення термінів та понятійних (змістовних) визначень, сформованих у тематичні таблиці, на основі яких можна сформулювати фахову фразеологію, відмінну від формулювань в оригіналах, для верстки текстових матеріалів, наприклад, курсових та дипломних робіт (проектів). Дані визначення відносяться до інформаційного наукового напрямку «Комп'ютерна лексикографія». В [1] автор надає фундаментальне обґрунтування технології створення словникових ресурсів, особливості використання інформаційних та комп'ютерних технологій для створення електронних багатомовних тлумачних словників. Надаються оригінальні форми табличних ресурсів, наприклад, таблиця тлумачних структурних елементів; таблиця ілюстрацій; таблиця фразеологічного індексу. Повідомляється, що «...в Українському мовно-інформаційному фонді НАН України розроблено нову – комп'ютерну – технологію укладання тлумачних словників. Її реалізовано у вигляді так званої фундаментальної академічної лексикографічної системи «Словник української мови (СУМ)».

На рис. 1 надається інструментальне забезпечення підготовки тексту СУМ (де ЛБД – лексикографічна база даних).

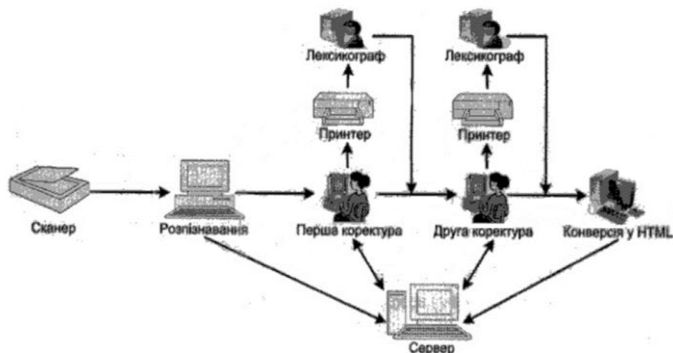

Рис. 1. Ланцюг підготовки тексту СУМ-11 до конвертації у ЛБД [1, с. 203].

Наші рекомендації для користувачів, наступні. На основі інтелектуального аналізу для вибраних даних створюємо одну або декілька зв'язаних тематичних таблиць термінів і понятійних визначень, на основі яких можливе представлення фахового фразеологічного оформлення текстових матеріалів у відповідності до задуму та практичної реалізації ресурсу.

Як приклад, наводимо запис у табличному форматі тлумачення термінів і понятійних визначень за темою «Розподілені мультимедійні системи та мережі» (Табл. 1). Така тематика може бути корисною для створення навчального ресурсу, наприклад, «Вивчення та дослідження механізмів взаємодії (на суб'єктному, об'єктному та процесному рівні) в структурі «Клієнт - сервер».

Терміни і понятійні визначення до теми «Розподілені мультимедійні системи та мережі».

Таблиця 1

№ пор.	Терміни (ключові слова)	Оригінальна назва	Понятійне (змістовне) визначення
1	2	3	4
1. МУЛЬТИМЕДІА			
1.1.	Мультимедійний контент	Multimedia content	Це сукупність даних інтерактивного вмісту, представлених у форматах відео, анімації, об'єкти віртуальної, доповненої реальності, комп'ютерні моделі (симулятори), а також їх поєднання з аудіо інформацією, текстом, зображеннями. МОН України. Наказ «Про затвердження Положення про електронний підручник» від 02.05.2018 №440
1.2.	Мультимедійне обладнання	Multimedia Hardware	Основні засоби: комп'ютер з високопродуктивним процесором, маніпулятори, мультимедійний монітор; спеціальне обладнання: приводи CD-ROM, ТВ-тюнери та фреймграббери, графічні прискорювачі, відео та звукові карти, акустичні системи тощо.
1.3.	Аудіовізуальний твір	Audiovisual work	Твір, зафіксований на певному матеріальному носіїві (кіноплівці, компакт-диску), який може сприйматись одночасно слухом і зором (наприклад, кінофільм, телепередача, комп'ютерна програма-твір).
1	2	3	4
1.4.	Віртуальна реальність	Virtual reality (VR)	Форма моделювання в реальному часі, яка дозволяє користувачеві зануритися в штучний світ і безпосередньо діяти в ньому за допомогою спеціальних сенсорних

			пристроїв, які пов'язують його рухи з аудіовізуальними ефектами.
1.5.	Протоколи додатків мультимедіа	Media Application Protocols: HTTP, RTSP	HTTP – забезпечує взаємодію між Web-клієнтом і сервером; RTSP – забезпечує управління потоковими засобами інформації.
1.6.	Потокове передавання мультимедіа	Multimedia streaming	Це <u>мультимедіа</u> , що безперервно отримується <u>користувачем</u> від провайдера потокового мовлення.
1.7.	Гіпермедіа	Hypermedia	Набір різних елементів інформації (текст, графіка, звук і відео), об'єднаних посиланнями. Наприклад, WWW
2. МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ В СТРУКТУРІ «КЛІЄНТ - СЕРВЕР»			
2.1.	Клієнт / сервер	Client/Server	Модель взаємодії в розподіленій мережі, де клієнт і сервер з'єднані ієрархічно.
2.2.	Сервер	Domino Servers, DS	Надає доступ до баз даних віддаленим клієнтам та іншим серверам.
2.2.		Privilege Attribute Server	Видає сертифікати атрибутів і прав доступу клієнта до додатків.
2.3.		Authentication Server, AS	Здійснює обробку запитів на з'єднання користувачів; ідентифікує їх, надає ключі до захищених каналів.
2.4.		Object Server	Орієнтований на підтримку розподілених об'єктів.
1	2	3	4
2.5.		Web- Server	реалізує <u>HTTP</u> -запити від <u>клієнтів</u> , дає відповіді разом з <u>HTML</u> -сторінкою, зображенням, медіа-потоком або іншими даними. Основа WWW.
2.6.		File Server	Приймає запити від програм користувачів з інших комп'ютерів (не серверів) ієрархічних файлових систем.
2.7.	Серверний сценарій	Server-side script	Виконується сервером при локальному витягу документу. Результати пересилаються клієнту.
2.8.	Протокол H.323		Для побудови мереж IP-телефонії. H.323 MSE-T - перша специфікація систем мультимедійного зв'язку в мережах з комутацією пакетів.
2.9.	Протокол прикладного рівня.	Session Initiation Protocol SIP	Призначається для організації, модифікації сеансів зв'язку: мультимедійних конференцій, телефонних з'єднань і розподілу мультимедійної інформації.

			Можливе використання з Н.323 та взаємодія з системами сигналізації ТФЗК - DSS1 і СКС7.
--	--	--	--

Висновки. Такий підхід має підвищити мотиваційну самостійність здобувачів, навчить їх створювати фахові ресурси зі схемами й таблицями, аналізувати, робити висновки, закріплювати й поглиблювати здобуті знання, мінімізуючи факт привласнення авторства на чужий твір, без відповідного посилання [7]. Володіння даною тематикою навчить користувачів самостійно закріплювати й поглиблювати здобуті знання.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Широков В. А. Комп'ютерна лексикографія. Монографія. // «Наукова думка» НАН України, Київ, 2011. 351 с.
2. Іленков А. Термінологія та її роль у представленні знань / Анжей Іленков // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології» 2009. № 648. С. 24–29.
3. Філософія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. В. С. Бліхара. - Львів: ПП «Арал», 2018. - 184 с.
4. Інтелектуальна власність : у схемах і таблицях: навч. посіб. / М. М. Ксенофотова, В. П. Самодай, С. Г. Дубовик. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. 292 с.
5. Гороховатський В.О., Творошенко І.С. Методи інтелектуального аналізу та оброблення даних: навч. посібник. Харків: ХНУРЕ, 2021. 92 с.
6. Комп'ютерні мережі. Ч.1. Навчальний посібник [Електронний ресурс] / Б. Ю. Жураковський, І.О. Зенів; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 8,6 Мбайт). Київ: 2020. 336 с.
7. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: методичний посібник / Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара; кол. авт. : Н. В. Стукало, К. В. Ковальчук, М. В. Литвин [та ін.]. Дніпропетровськ, 2013. 44 с.

CREATION AND USE OF TOPIC TABLES IN A TERMINOLOGY- CONCEPTUAL FORMAT ON THE SUBJECT "MULTIMEDIA AND NETWORKS"

M. A. Meleshko, Ph.D., professor, V. A. Rakytskyi, assistant
National Aviation University, Kyiv

Abstract. *The results of the analysis and practical use of tables in a terminological-conceptual format are presented as one of the options for studying and processing the materials of information sources on the subject of "Multimedia and networks" with the aim of correctly, from the point of view of professional phraseology, creating educational and scientific resources for publication in printed and electronic publications. This approach should increase the motivational independence of the acquirers, teach them to create professional resources with diagrams and tables, analyze, draw conclusions, consolidate and deepen the acquired knowledge, minimizing the fact of appropriating the authorship of someone else's work without a corresponding reference.*

Keywords: *Terms, conceptual definitions, multimedia, networks, distributed systems and networks, client-server.*